



شهرستان گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منشور نامه ۴

ناگفته‌های مشایی

از منشور کوروش، مدیریت جهانی و اندیشه ایرانی

عکس: محسن بیگدلی

از اندیشه و منطق ایرانی تا مدیریت جهانی

- ◀ ایران و آمریکا دو قطب مدیریت جهانی هستند
- ◀ مشایی: منشور کوروش سند اندیشه ایرانی و منطق ایرانی است
- ◀ بین منطق ایرانی و منطق آمریکایی در دنیا رقابت است
- ◀ منطق ایرانی بر مبنای اسلام ناب از نوع علوی است
- ◀ ابتدا ادبیات و واژگان قرآن اعراب را جذب کرد بعد پیام آن

عکس: بهزاد ترکی زاده

◀ پویا دبیری مهر - علیرضا کاظمی دولابی

اسفندیار رحیم مشایی آرام، شمرده شمرده و با تفکر صحبت می‌کند. سوالات را در ذهن می‌جود بعد پاسخ می‌دهد. هر قدر که اطرافیان از حواشی وی در گفت و گو نگرانند خودش تگرانی ندارد. شرطی تعیین نمی‌کند جز اینکه عکس‌ها را چک کند بعد چاپ شود. کت تک قهوه ای و شلواری مشکی به تن دارد و تسبیحی به دست. هنگام سوال و جواب چشم تو چشم می‌شویم و بحثمان قطع نمی‌شود. وقتی گفت و گو به درازا می‌کشد یکی از بچه‌های حفاظت در گوشش چیزی می‌گوید و می‌رود. گفت و گو با اسفندیار رحیم مشایی چند ساعت قبل از سفر او و رئیس جمهور به نیویورک برای شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل انجام شد.

وقتی از منشور کوروش می‌گوید پر حرارت تر از دیگر بخش‌ها سخنوری می‌کند و هنگامه ای که از او می‌پرسیم چرا اصرار دارید که از هنرمندان حمایت کنید، پاسخ شفاف نمی‌دهد، اما موضوع را تبیین می‌کند. اسفندیار رحیم مشایی اصلتا رامسری است و اهل مشاکلا. دوستی و رفاقتش با محمود احمدی نژاد از زمانی آغاز شد که احمدی نژاد در خوی بود. مشایی عضو شورای تامین استان بود و در جلسات فرمانداران شرکت می‌کرد. اسفندیار رحیم مشایی که سال‌ها با نام "مرتضی محب الاولیا" در کردستان با منافقین در نبرد بود به واسطه اینکه در اصفهان رشته برق صنعتی را تحصیل کرده است مهندس نامیده می‌شود. مشایی در وزارت کشور، وزارت اطلاعات، سازمان صدا و سیما و شهرداری تهران مدیر بوده است و حالا در سال‌های نخست دهه پنجم زندگی خود رئیس دفتر رئیس جمهور است. رئیس دفتری پر حاشیه و پر نفوذ در دولتی که رئیس آن او را یک "قله دست نیافتنی" می‌داند.

امروز ظرفیت‌های هنری در جامعه ایرانی خیلی بالاست. ما ایرانیان از قدیم ایام مردمانی هنرمند بوده ایم. همانطور که ضرب المثل قدیمی می‌گوید: هنر نزد ایرانیان است و بس. به همین دلیل هم باید به این استعداد پاسخ مناسبی داد و اجازه شکوفا شدن داده بشود.

هر استعدادی باید شکوفا بشود تا حکیمانه شود، وگرنه وجود استعدادی که فرصت شکوفایی نداشته باشد غیر حکیمانه است. این استعدادها در ملت ما خیلی زیاد است. دین ما هم به این معنا تکیه دارد و قرآن خودش از زاویه هنر وارد می‌شود و مسائل را تبیین می‌کند.

ما امروز برای معرفی پیاممان به دنیا نیاز داریم که از قالب هنر در رشته‌های مختلف استفاده لازم را ببریم. یکی از کارها گالری عکس است که ما می‌توانیم یک پدیده تصویری مستمر و پایداری که ممکن است انسان به طور طبیعی بارها و بارها از کنار آن عبور کرده باشد اما به آن

بررسی کرد؟

در حوزه دین هم که شما نگاه کنید، خود قرآن که معجزه پیامبر خاتم است، یکی از جلوه‌های اصلی آن قدرت واژگان، عبارات و ادبیات آن است که این در گام اول اعراب را جذب کرد بعد آنها روی آوردند به معنای آن و اینکه چه پیامی دارد. اقیانوس بیکرانی است که هیچ وقت پایان ندارد و تا قیام قیامت هم در قرآن می‌توان شنا کرد. اما اینکه اول آن اثر را می‌گذارند و اون اثر هنرمندانه قرآن است که می‌تواند گوش را و چشم را و ذهن را تحت تاثیر قرار دهد. بنابراین برای جامعه ما، برای انقلاب ما برای دین ما و برای مردم ما که اساس و اصل فرهنگ است و پیام‌های ارزشمند انسانی و الهی است، باید بیشتر هنر مورد استفاده قرار بگیرد.

■ وضعیت امروز جامعه هنری ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ به خصوص در بین هنرمندان "چهره"؟

شما از جمله معدود مسوولانی هستید که در دولت با هنرمندان ارتباط تنگاتنگی دارید و در مجامع هنرمندان حضور پیدا می‌کنید و از آنها حمایت می‌کنید. دلیل این حضور چیست؟

دلیلش خیلی روشن است. ببینید هنر ضمن آنکه یکی از امکاناتی است که موجب تبیین زیبایی‌ها و بروز جلوه‌های زیبایست و به زندگی انسان غنا می‌بخشد؛ هنر یک امکانی است که شما بتوانی هر پیامی را در قالب آن، نفوذش را بیشتر کنی، دامنه انسان‌هایی که از آن هنر باید پیام بگیرند را به گونه‌ای افزایش دهی. چون اینقدر ظریف و لطیف است که می‌تواند به سلاقی مختلف پاسخ بدهد. نرم اصل پیام را به جان انسان و مخاطب برساند و سیراب کند. هنر قالب شیرینی است. پذیرش پیام‌ها در قالب هنر خیلی راحت تر است تا سایر قالب‌ها.

■ آیا از منظر دینی هم می‌توان این موضوع را



عکس: محسن بیگدلی

هر استعدادی باید شکوفا بشود تا حکیمانه شود، وگرنه وجود استعدادی که فرصت شکوفایی نداشته باشد غیر حکیمانه است. این استعدادهای در ملت ما خیلی زیاد است. دین ما هم به این معنا تکیه دارد و قرآن خودش از زاویه هنر وارد می شود و مسائل را تبیین می کند.

معنا است؟

امروز منشور کوروش سند آشکاری برای انسان های امروز جهان است که بدانند اگر در ۲۵۰۰ سال پیش این اندیشه بزرگ برای اجتماع بزرگ انسانی یک ضرورت تمام بوده، امروز که جامعه جهانی را قابل تحقق می دانیم و اندیشه هویت جهانی قابل فهم و درک است و نظام واحد جهانی قابلیت تحقق دارد، بازگشت به این اندیشه بسیار بسیار ضروری است. امروز باید ادبیات مسلط جهانی در حوزه سیاست و مدیریت درس بیاموزد و خود را در جهت القای اندیشه های شیطانی و نفسانی و برای آشکار ساختن و تحقق اندیشه های رحمانی اصلاح کند.

چرا ما امروزه منشور کوروش را تبلیغ می کنیم؟ برای اینکه می خواهیم به دنیا نشان دهیم که این منطق در برابر آن منطق چه ریشه ای دارد، چه بنیانی دارد مضمض و چه اساسی دارد

این نتیجه می رسیم که جناب عالی معتقدید که گزاره هایی که در منشور کوروش آمده است هر کدام حاوی پیامی خاص است که به نوعی به کشورداری و سیاست آن زمان کوروش باز می گردد. این سیاستها چه بوده است؟

ببینید، کوروش در زمین هم منتظر نیست، عملیات دارد، اقدام دارد، اجرا دارد، خودش را شاه جهان معرفی می کند. این خیلی برای ایرانیان مهم است. شما می دانید که حکومت هخامنشی به طور کل جغرافیای زمین را شامل نبوده. ما ۴۲ ملت را تحت قیومیت حکومت هخامنشی می شناسیم در تاریخ. حالا کوروش می گوید شاه جهان. چرا این حرف را می زند. چون در باقی جهان جای به این اهمیت وجود نداشته است و کشوری قابل مقایسه با ایران وجود نداشته است. آنجا شما نگاه کنید بسیار حساس است که وقتی تشریح می کند که چطور می کند که دلیل بابل را فتح کرده است و ثبت در تاریخ است. یک اقدام بسیار بزرگ و عملیاتی سنگین است که کوروش بسیار سبک آنرا اجرا کرده است و نشان می دهد برای ثبت در تاریخ که نباید ظلمی صورت بگیرد و آن اقدام برای آزاد سازی مردم بوده است، برای آزاد سازی افکار و اندیشه های بوده است و اینها خیلی زیباییست.

پیام منشور حقوق بشر کوروش در حال حاضر چیست و دلیل تمرکز روی آن از سوی ایرانیان چه می تواند باشد؟

من معتقد نیستم که در برهه ای از تاریخ، قیمت افکار و اندیشه هایی که در منشور کوروش است به اندازه امروز قابل فهم برای دنیا باشد. امروز با وجود گذشت بیش از ۲۵۰۰ سال نه تنها ارزش و قیمت منشور کوروش در صحنه بین المللی و جامعه جهانی کم نشده بلکه شاید امروز بیش از همیشه تاریخ ذی قیمت است و شاید امروز بشریت بیش از هر زمان تاریخ به توجه و عنایت به مفاد آن محتاج است. آنچه موجب بزرگ و قیمتی شدن منشور کوروش می شود و از آن گوهر می سازد توجه به ارزش های اصیل الهی و انسانی که ریشه در آسمان است. ایرانیان از دیرباز اینگونه بودند که سر به آسمان داشتند و در زمین به نیکی و استواری گام برمی داشتند و امروز منشور کوروش مایه فخر و مباهات هر انسانی و هر از قوم، قبیله، نژاد و سرزمین است که به ارزش های الهی و انسانی افتخار می کند. درس گرفتن امروز از منشور کوروش بسیار بزرگتر از فرصت هایی است که در گذشته برای درس آموزی وجود داشت.

امروز که دنیا در تلاطم است و در چالش و بحران است و قدرت های بزرگ از آن طرف مکاتبی را برای هدایت بشر مثل لیبرالیسم معرفی می کنند و از دنیا می خواهند که افکار و اندیشه های آنها را طبیعت بکنند اما ما می بینیم که در عمل چطور عمل می کنند. حالا منشور کوروش وقتی در حال حاضر در دنیا عرضه می شود، قیمت آن بیش از هر وقت دیگر است.

در جایی گفته بودید که نظام واحد جهانی باید ایجاد شود. اشاره شما از نظام واحد جهانی به چه

توجهی نکرده باشد، اما وقتی در قالب عکس منتزع می شود از کل، برجسته می شود. یک بیدار باشی است برای انسان که من جاهای دیگر هم این را دیدم. یعنی یک وقتی یک پدیده ای را من بارها و بارها از آن عبور کردم و آن را دیدم، اما به آن توجه لازم را نکردم، اما یک عکس از همان پدیده بیدار کننده است.

شاعر گفت: تو قدر آب چه دانی که در کنار فراتی. یک وقت هایی آدم یک اقیانوس آب می بیند اما وقتی یک تصویری از آب حتی در یک لیوان، آبی در حال چرخ زدن در لیوان است و یخی در آن می چرخد را می بیند، انسان در توجه جزئیات آن می کند.

امروز ما باید در عرصه های مختلف تجسمی سرمایه گذاری بکنیم روی بخش های مختلف هنر. هنرهای فرهنگی، هنرهای تصویری، هنرهای صوتی، هنرهای حجمی و زمینه های مختلف هنر که می تواند استعدادهای جوان های ما را متجلی کند. ما اگر به استعدادهای انسان ها که موجود است فرصت ندهیم برای شکوفایی نمی توانیم شاهد رشد آنها باشیم. با فرصت دادن به شکوفایی استعداد، هم صاحبان استعداد رشد می کنند هم باقی مردم جامعه ما زندگی زیبایی پیدا می کنند. ما افراد بیشمار در زمینه عکس، نقاشی، طراحی، گرافیک، خط، کارهای حجمی داریم. ما هنرمندان بسیار خوبی داریم.

یکی رقابتی امروزه در دنیا شکل گرفته است به نام منطق ایرانی و منطق آمریکایی. منطق آمریکایی بر مبنای لیبرالیسم است و منطق ایرانی بر مبنای اسلام ناب از نوع علوی است

جناب مشایخی، هفته گذشته منشور کوروش که قدیمی ترین سند تاریخ حقوق بشر است به ایران بازگشت. نظر آن در خصوص منشور کوروش چیست؟

منشور کوروش حدود ۱۲۱ سال پیش در عراق، بابل قدیم کشف شد. منشور کوروش بعد از فتح بابل توسط کوروش و استقرار حکومت هخامنشی در آنجا نوشته شد. این منشور بازتاب اندیشه ها و آرمان های کوروش است. جلوه های با اهمیت و متفاوتی هم دارد. اما یکی از جلوه های مهم منشور هم یک ارتباط خیلی معناداری با آسمان دارد. چون کوروش خودش را شاه جهان معرفی می کند، اسم پدرش را می برد، اسم پدر بزرگش را می برد و در این منشور ارتباط خودش را با خدای بزرگ تبیین می کند و تصریح می کند. و در پایان هم دعا می کند و از خداوند می خواهد که یک زندگی سعادت مندی را در سرای "سپید" که جالب هم هست که او از آخر تعبیری اینگونه دارد. این ارتباط معنوی و آسمانی کوروش است.

اگر بخواهیم گفته های شما را بررسی کنیم به

منشور کوروش چرا برای ما در این مقطع اینقدر مهم شده است؟

اما چرا برای ما مهم است. الان شما وقتی نگاه کنید در فضای بین الملل یک بحثی است به نام مدیریت جهانی و یک رقابتی که به هر دلیلی اتفاق افتاده است بین ایران و آمریکا. آمریکا قدرت اغلب دنیا بوده، سالهای سال. امروز اندیشه ایرانی و انقلاب اسلامی خودش را در رقابت با آمریکا در دنیا مطرح کرده است. همین الان که شما با من مصاحبه می کنید، ساعتی دیگر همراه با رئیس جمهور عازم نیویورک هستیم برای شرکت در اجلاس مجمع عمومی سالانه سازمان ملل. جالب است که شما در این سالهای اخیر شاهد هستید که همه دنیا می خواهند بدانند که رئیس جمهور آمریکا چه می گوید؛ رئیس جمهور ایران چه می گوید.

یعنی کشورهای دیگر نقش تاثیر گذاری در فضای دیپلماسی جهان ندارند؟

بقیه کشورها اهمیتشان خیلی خیلی پائین تر از این حرف هاست. یکی رقابتی امروزه در دنیا شکل گرفته است به نام منطق ایرانی و منطق آمریکایی. منطق آمریکایی بر مبنای لیبرالیسم است و منطق ایرانی بر مبنای اسلام ناب از نوع علوی است. حالا سوال اینست که چرا ما امروزه منشور کوروش را تبلیغ می کنیم؟ برای اینکه می خواهیم به دنیا نشان دهیم که این منطق در برابر آن منطق چه ریشه ای دارد، چه بنیانی دارد و چه اساسی دارد. با این همه تبلیغات وسیعی که در دنیا علیه ما وجود دارد و ما را چهره زشت و خشن نشان می دهند و ضد حقوق بشر نشان می دهند و خودشان را طرفدار حقوق بشر. منشور کوروش کافیهست تا حقیقت را به دنیا نشان بدهد.